

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการเรียน รายวิชาตีศคริตและโครงสร้าง เรื่อง ออโตมาตา โดยใช้ปัญหาในชีวิตประจำวัน สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2556 คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ มีขั้นตอน และวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีการสร้างเครื่องมือในการวิจัย
4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์ทั่วไป ชั้นปีที่ 3 ปีการศึกษา 2556 คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หมู่ 1 จำนวน 50 คน และหมู่ 2 จำนวน 50 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์ทั่วไป ชั้นปีที่ 3 ปีการศึกษา 2556 คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หมู่ 1 จำนวน 50 คน และหมู่ 2 จำนวน 50 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 20 คน โดยแต่ละกลุ่มประกอบไปด้วย กลุ่มอ่อน ปานกลาง และเก่ง รวมกลุ่มละ 20 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

- 2.1 แผนบริหารการสอน รายวิชาตีศคริตและโครงสร้าง เรื่อง ออโตมาตา
- 2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 10 ข้อ 30 คะแนน

3. วิธีการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ในการศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการเรียน รายวิชาดิสครีตและโครงสร้าง เรื่อง ออโตมาตา โดยใช้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ ดังต่อไปนี้

1. แผนบริหารการสอน รายวิชาดิสครีตและโครงสร้าง เรื่อง ออโตมาตา มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1.1 ศึกษาคำอธิบายรายวิชา เนื้อหา วัตถุประสงค์ เนื้อหาในรายวิชาดิสครีตและโครงสร้าง เรื่อง ออโตมาตา วิธีสอนและกิจกรรม สื่อการเรียนการสอน การวัดผลและการประเมินผล โดยเนื้อหาแบ่งออกเป็น 3 หัวข้อได้แก่

หัวข้อที่ 1 บทนำ

หัวข้อที่ 2 ออโตมาตาเชิงกำหนด

หัวข้อที่ 3 ออโตมาตาเชิงไม่กำหนด

1.2 ทดสอบประสิทธิภาพแผนการสอนโดยผู้วิจัยได้นำ ชุดการเรียนไปทดลองโดยนำแผนบริหารการสอนที่พัฒนาขึ้น ไปทดลองเป็น 3 ชั้น หลังการทดสอบแต่ละระยจะนั้นจะมีวิธีประเมิน และนำ ผลการประเมินมาปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพ ได้แก่

1.2.1 ทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง (One to One Testing) กับนักศึกษาสาขาวิชาคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2556 มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 คน ซึ่งเป็นเด็กเก่ง 1 คน เด็กปานกลาง 1 คน และเด็กอ่อน 1 คน เพื่อหาข้อบกพร่องของแผนบริหารการสอนเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไข

1.2.2 ทดลองแบบกลุ่มเล็ก (Small Group Testing) กับนักศึกษาสาขาวิชาคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2556 มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 3 คน ในแต่ละกลุ่มประกอบด้วย เด็กเก่ง 1 คน เด็กปานกลาง 1 คน และเด็กอ่อน 1 คน เพื่อหาข้อบกพร่องของแผนบริหารการสอน เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไข แล้วนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข

1.2.3 ทดลองภาคสนาม (Field Testing) กับนักศึกษาสาขาวิชาคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2556 มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน สังเกตปฏิกริยาของผู้เรียนเพื่อหาข้อบกพร่องของชุดการเรียน เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไข แล้วนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข

1.2.4 ทำการปรับปรุงแก้ไขแผนบริหารการสอน แล้วนำไปใช้ในการทดลองจริงกับนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิชาคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2556 คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จำนวน 2 หมู่ หมู่ละ 20 คน เพื่อเก็บข้อมูลต่อไป

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.1 ศึกษาเนื้อหาและคู่มือ หนังสือและเอกสารต่าง ๆ รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเลือกเนื้อหาบางส่วนจาก 3 หัวข้อเพื่อใช้ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.2 ทำการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบแสดงวิธีทำ ให้สอดคล้องกับเนื้อหาและพฤติกรรมที่ต้องการวัดแต่ละข้อ จำนวน 10 ข้อ 30 คะแนน ใช้เกณฑ์การให้คะแนนคือ

วิธีทำและคำตอบถูกต้อง ได้ 3 คะแนน

วิธีทำถูกต้องแต่คำตอบผิด ได้ 2 คะแนน

วิธีทำผิดแต่คำตอบถูก ได้ 1 คะแนน

วิธีทำและคำตอบผิด ได้ 0 คะแนน

หมายเหตุ : วิธีทำผิด หรือไม่ครบถ้วน จะถือว่า ผิด

โดยแบ่งเป็น แบบทดสอบแบบปกติ จำนวน 5 ข้อและแบบทดสอบโดยใช้ปัญหาจริง จำนวน 5 ข้อ

2.3 ทดสอบประสิทธิภาพแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่พัฒนาขึ้น โดยทดลองภาคสนามกับนักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิชาคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2556 คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30คน ซึ่งเป็นเด็กเก่ง 10 คน เด็กปานกลาง 10 คน และเด็กอ่อน 10 คน

2.4 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มาปรับปรุงแก้ไขแล้วเลือกแบบทดสอบที่เหมาะสม ประกอบด้วย

แบบทดสอบที่ยาก จำนวน 2 ข้อ

แบบทดสอบที่ยากปานกลาง จำนวน 5 ข้อ

แบบทดสอบที่ง่าย จำนวน 3 ข้อ

2.5 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผ่านการตรวจสอบและวิเคราะห์แล้ว ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างจริง

4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลโดยใช้ชุดการเรียนที่สร้างเก็บในเครื่องเซิร์ฟเวอร์ (Server) เพื่อให้แสดงผลผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สำหรับการดำเนินการรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

4.1 ดำเนินการสอนโดยใช้แผนการสอนรายวิชาดีสครีตและโครงสร้าง เรื่อง ออโตมาตา แบบปกติ และแบบใช้ปัญหาในชีวิตประจำวัน กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

4.2 ผู้วิจัยตรวจแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนดำเนินการจัดการเรียนรู้ นักศึกษากลุ่มตัวอย่างโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องออโตมาตา แล้วบันทึกผล

4.3 ผู้วิจัยตรวจแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากดำเนินการจัดการเรียนรู้ นักศึกษากลุ่มตัวอย่างโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องออโตมาตา แล้วบันทึกผล

4.4 ผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนรู้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างโดยใช้รายวิชาดีสครีตและโครงสร้าง เรื่อง ออโตมาตา สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2556 คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นเวลา 3 คาบ คาบละ 150 นาที ผู้วิจัยได้แบ่งแผนบริหารการสอน ออกเป็น 2 ส่วน คือ แผนบริหารการสอน เรื่องพื้นฐานออโตมาตา 2 คาบ เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับออโตมาตา ซึ่งผู้เรียนจะได้นำความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับออโตมาตาเป็นส่วนช่วยในการเลือกตัวแบบเชิงคณิตศาสตร์มาใช้ในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน จำนวน 2 คาบ ผู้วิจัยได้มีการออกแบบแผนบริหารการสอน ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แผนจัดการเรียนรู้

เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	เวลา (ชม.)	เครื่องมือช่วยสอน
ทดสอบก่อนเรียน		1.0	แบบทดสอบก่อนเรียน
1. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับออโตมาตา	“แสดงมึบ”	2.5	1. ใบความรู้ 1 2. ใบกิจกรรม 1
2. เรกูลาร์เซต	“เครื่องทำน้ำผลไม้”	2.5	1. ภาพจำลองสถานการณ์ 2. ใบความรู้ 2 3. ใบกิจกรรม 2

ตารางที่ 3.1 แผนจัดการเรียนรู้ (ต่อ)

เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	เวลา (ชม.)	เครื่องมือช่วยสอน
การนำเสนอ	นำเสนอความรู้	0.5	-
ทดสอบหลังเรียน		1.0	แบบทดสอบหลังเรียน

4.5 นำคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน เรื่องออโตมาตา โดยใช้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มาเปรียบเทียบและวิเคราะห์โดยใช้วิธีทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องออโตมาตา โดยใช้ปัญหาในชีวิตประจำวัน สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2556 คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS for window version 13.0 ด้วยวิธีการทางสถิติโดยมีการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

5.1 หาค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากแบบทดสอบ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยคำนวณค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน ($S.D.$) และร้อยละของค่าเฉลี่ย เพื่อเทียบเกณฑ์ ร้อยละ 60 จากคะแนนของแบบทดสอบทั้งฉบับ

5.2 เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังเรียน จากค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

5.3 หาประสิทธิภาพของแผนบริหารการสอนโดยหาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบหลังการเรียนรู้อยู่โดยใช้แผนบริหารการสอนแบบปกติ กับคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการทำแบบทดสอบหลังการเรียนรู้อยู่โดยใช้แผนบริหารการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ตามเกณฑ์ 60 / 60

5.4 ทดสอบสมมติฐานที่ว่า แผนการบริหารการสอน เรื่องออโตมาตา โดยใช้ปัญหาในชีวิตประจำวัน สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2556 คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ มีผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และวิเคราะห์การใช้ตัวแบบเชิงคณิตศาสตร์ในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 สถิติพื้นฐาน

6.1.1 ค่าร้อยละ (Percentage) ใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2545:105)

สูตร
$$p = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ p แทน ร้อยละ

f แทน ความถี่ หรือจำนวนที่ต้องการแปลงเป็นร้อยละ

N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด หรือจำนวนผู้เรียน

6.1.2 ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2545:105)

สูตร
$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ $\bar{x}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

N แทน จำนวนผู้เรียน

6.1.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 105)

สูตร
$$S.D. = \sqrt{\frac{1}{N} \sum (x - \bar{x})^2}$$

เมื่อ $S.D.$ แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

x แทน คะแนนแต่ละตัว

$\bar{x}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

N แทน จำนวนผู้เรียน

6.2 ค่าความยาก (Item Difficulty Index) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (พร้อมพรรณน อุดมสิน, 2544)

สูตร
$$P = \frac{R_h + R_l}{n_h + n_l}$$

เมื่อ P แทน ค่าความยากของข้อสอบแต่ละข้อ

R_h แทน จำนวนผู้เรียนที่ตอบถูกในกลุ่มสูง

R_l	แทน	จำนวนผู้เรียนที่ตอบถูกในกลุ่มต่ำ
n_h	แทน	จำนวนผู้เรียนในกลุ่มสูง
n_l	แทน	จำนวนผู้เรียนในกลุ่มต่ำ

6.3 ค่าอำนาจจำแนก (Item Difficulty Index) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (พร้อมพรรณณ อุดมลิน, 2544)

	สูตร	$r = \frac{R_h - R_l}{n_h}$
เมื่อ	r	แทน ค่าความยากของข้อสอบแต่ละข้อ
	R_h	แทน จำนวนผู้เรียนที่ตอบถูกในกลุ่มสูง
	R_l	แทน จำนวนผู้เรียนที่ตอบถูกในกลุ่มต่ำ
	n_h	แทน จำนวนผู้เรียนในกลุ่มสูง

6.4 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) (พร้อมพรรณณ อุดมลิน, 2544)

	สูตร	$r_{tt} = \frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{\sum s^2}{s^2} \right)$
เมื่อ	r_{tt}	แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	k	แทน จำนวนข้อของแบบทดสอบ
	$\sum s^2$	แทน ผลรวมของค่าความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
	s^2	แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวม

6.5 หาประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกณฑ์ E_1/E_2 (ไพโรจน์ ตีรณธนากุล, 2546)

	สูตร	$E_1 = \frac{\bar{x}}{A} \times 100$
เมื่อ	E_1	แทน ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการทดสอบย่อยระหว่างเรียน
	$\bar{x}$	แทน คะแนนเฉลี่ยแบบทดสอบย่อยระหว่างเรียน
	A	แทน คะแนนเต็มของ แบบทดสอบย่อย ระหว่างเรียนทุกฉบับรวมกัน

	สูตร	$E_2 = \frac{\bar{F}}{B} \times 100$
เมื่อ	E_2	แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\bar{F}$ แทน คะแนนเฉลี่ยแบบทดสอบย่อยหลังเรียน

B แทน คะแนนเต็มของ แบบทดสอบย่อยหลังเรียนทุกฉบับรวมกัน

